

U S N E S E N Í

navrhovatelky a)

b) nezletilé

c) nezletilé

Předběžného opatření, o odvolání Městského státního zastupitelství v Brně proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne

f a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně se v I. a III. výroku ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením soud prvního stupně zamítl návrh na vydání předběžného opatření, kterým měl být odpůrci zakázán vstup do společného obydlí na adrese [REDAKCE], do jeho bezprostředního okolí a zdržování se tam a povinnosti zdržet se setkávání a navazování kontaktu s navrhovatelkami jakýmkoliv způsobem (I. výrok), opatrovníkem nezletilým [REDAKCE] a nezletilým [REDAKCE] jmenoval Statutární město Brno (II. výrok) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (III. výrok).

Proti tomuto usnesení podalo odvolání Městské státní zastupitelství v Brně (dále jen SZ), které do řízení vstoupilo, nesouhlasilo se závěry soudu prvního stupně o tom, že navrhovatelka a) neosvědčila existenci domácího násilí, poukázalo na skutečnost, že domácí násilí je často

charakterizováno jako násilí za zavřenými dveřmi, tudíž se odehrává beze svědků. Možnosti navrhovatelky a) existenci takového násilí prokázat jsou omezené, obzvlášť za situace, kdy forma psychického a ekonomického násilí převažuje nad násilím fyzickým. Nesouhlasilo rovněž se závěrem soudu prvního stupně o tom, že z tvrzených skutečností vyplývá, že by ze strany odpůrce docházelo k tzv. eskalaci násilného jednání, neboť v současné době nelze neprokázání eskalace násilí považovat za důvod pro zamítnutí návrhu. Navíc navrhovatelka a) popisuje, že v průběhu doby dochází ke zhoršování situace, když v květnu 2016 mělo dojít k výraznějšímu fyzickému násilí. Má za to, že navrhovatelka a) osvědčila skutečnosti obsažené v návrhu a nepředložení čestných prohlášení zmiňovaných osob rovněž nemohlo vést k zamítnutí návrhu. Shmulo obsah podaných vysvětlení [redacted], které sice nebyly svědky násilného jednání odpůrce, avšak popsaly skutečnosti, které jim navrhovatelka a) měla sdělit v průběhu několika let, a to shodně a na sobě nezávisle. Neustálé hádky měla potvrdit i nezl. [redacted] [navrhovatelka b)]. Skutečnost, že navrhovatelka a) dosud svoji situaci neřešila, nepovažovalo za podstatnou, když tento důvod pro zamítnutí je popřením samotného účelu ochrany proti domácímu násilí. Ve vztahu k navrhovatelkám b) a c) je návrh důvodný, neboť vůči nim sice násilí nesměřovalo, avšak byly nuceny mu přihlížet, tudíž tří násilím páchaným navrhovatelce a). Spolu s odvoláním předložilo zprávu opatrovníka nezletilých ze dne [redacted].

Navrhovatelka a), odpůrce, ani kolizní opatrovník se k odvolání SZ nevyjádřili, toto jim nebylo doručeno.

Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podána k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o.s.ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 o.s.ř.), bylo podána včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), v souladu s ustanovením § 212 a 212a odst. 1 o.s.ř. přezkoumal v celém rozsahu rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející, bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.) i nad rámec odvolacích námitek, a poté dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že návrhem doručeným soudu prvního stupně dne [redacted] se navrhovatelky domáhaly vydání předběžného opatření uvedeného shora. Uvedly, že odpůrce byl dne [redacted] vykázán ze společného obydlí a byl mu zakázán kontakt s navrhovatelkami na dobu 10 dnů. Navrhovatelka a) uvedla, že jsou s odpůrcem manželé, seznámili se v roce 2002, sňatek uzavřeli v roce 2008. Od roku 2005 začalo docházet ke zhoršování nálad odpůrce, který těžce zvládal, že navrhovatelka a) studuje a on pracuje. V té době začal navrhovatelku a) ponižovat, k prvnímu zásadnímu incidentu došlo v roce 2008, v únoru po narození dcery [redacted] odpůrce přiděloval navrhovatelce a) pravidelně měsíčně 2.000,- Kč, z čehož měla platit takřka vše. Kontroloval jí peněženku, chtěl vědět, co koupila. Rozhodoval, co se bude nakupovat a co vařit, musela ho ve všem poslouchat. Když odpůrce přišel z práce domů, začal řvát a to každodenně. Vadilo mu, co navrhovatelka a) vaří, ponižoval ji, žila v izolaci, denně měl odpůrce navrhovatele a) nadávat („kurvo, dilino, pičo“), a to bezdůvodně a před dcerami. Když byl vzteklý, s navrhovatelkou a) třásl, v jednom případě měl naschvál navrhovatelku a) uhodit míčem a na Silvestra po ní házel hořící petardy. Chování odpůrce se zhoršilo poté, co navrhovatelka a) nastoupila po rodičovské dovolené do zaměstnání. Jelikož odpůrce pracuje na poště, zřídil navrhovatelce a) účet a peníze, které jí na něj přišly, si převedl na svůj účet. Navrhovatelce a) na nákup zbývalo asi 1.000,- Kč.

Pomáhala jí její matka, která dávala dětem najíst. Neustále navrhovatelku a) ponižoval, křičel na ni, házel po ní věci. V roce 2015 sdělila odpůrci, že jejich vztah končí a že si chce někoho najít. Odpůrce ji neustále kontroloval, měnil hesla na facebooku a kontroloval jí telefon. Volal jí do zaměstnání, čekával na ni před prací a sledoval jí domů. K nejzávažnějšímu incidentu došlo v květnu 2016, kdy chtěla jít večer spát, odpůrce jí to zakazoval, stahoval z ní peřinu, chtěla jít spát za dcerami, což ji odpůrce znemožnil, dostala od odpůrce facku, až odletla na gauč, snažila se utéct, odpůrce ji v tom bránil, dcery dostaly hysterický záchvat. Uvedla, že tyto skutečnosti mohou dosvědčit její kamarádky a její matka. Spolu s návrhem předložila navrhovatelka a) potvrzení o vykázaní ze dne [REDACTED] a úřední záznam o svém podaném vysvětlení ze dne [REDACTED], soud rozhodl napadeným usnesením, když dospěl k závěru, že navrhovatelky neosvědčily skutečnosti rozhodné pro nařízení předběžného opatření, když z obsahu návrhu není zřejmé, že by se jednalo o intenzivnější chování se stupňující se agresivitou, navrhovatelka a) žádými konkrétními důkazy neosvědčila rozhodné skutečnosti, když za relevantní důkazy považoval např. šestná prohlášení osob, které mohly chování odpůrce vůči navrhovatelce a) potvrdit. Soud prvního stupně měl za to, že navrhovatelka a) měla vyhledat v květnu 2016 po fyzickém útoku lékařské ošetření, příp. pořídit fotodokumentaci, vyšel z toho, že nebylo potvrzeno podání návrhu na rozvod manželství ze strany navrhovatelky a), když v současné době již má s odpůrcem finanční prostředky odděleny. Shrnul, že psychologické násilí, k němuž mělo docházet, nebylo osvědčeno již zmínovanými svědeckými prohlášeními učiněnými formou čestného prohlášení v návrhu uváděných osob, příp. sousedů. Rovněž nebyl osvědčen ani špatný psychologický stav nezletilých navrhovatelelek způsobený chováním odpůrce, když absentuje např. záznam o řešení dlouhotrvající neúřешené rodinné situaci.

Předběžné opatření je rozhodnutí, kterým se poměry účastníků upravují jen prozatímně, dočasně. Proto zákon stanoví, že skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením, musí být alespoň osvědčeny. Znamená to, že tyto skutečnosti se musí jevit alespoň jako pravděpodobné.

Odvolaací soud konstatuje, že soud prvního stupně řízení zatížil vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, neboť při osvědčování skutkového stavu zcela rezignoval na vyšetřovací zásadu, kterou je tento typ řízení ovládn. V jejím rámci je soud povinen zjistit všechny skutečnosti důležité pro rozhodnutí, přičemž není omezen na skutečnosti, které uvádějí účastníci (§ 20 odst. 1 z.ř.s.), a provést i jiné důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, než byly účastníky navrhovány (§ 21 z.ř.s.). Na aplikaci vyšetřovací zásady nelze ani při rozhodování o návrhu na nařízení předběžného opatření dle § 400 a násl. z.ř.s. zcela rezignovat, byť má své uplnění toliko přiměřeně s ohledem na lhůtu 48 hodin pro rozhodnutí o návrhu (§ 404 z.ř.s.). Tato povinnost soudu prvního stupně má objektivní charakter a nic na ni proto nemohla změnit ani případná nutnost věnovat se v dané lhůtě i jiné agendě. Listiny předložené navrhovatelkou a) spolu s návrhem na vydání předběžného opatření osvědčují bez dalšího pouze to, že odpůrce byl dne [REDACTED] vykázan Policií ČR ze společného obydlí účastníků. Verbální útoky a fyzický útok byly osvědčovány pouze úředním záznamem o vykázaní, z něhož je zřejmé, že k věci byly vyslechnuty kamarádky navrhovatelky a) a její matka a úředním záznamem o podaném vysvětlení navrhovatelky a), jehož součástí bylo i trestní oznámení na odpůrce.

Soud prvního stupně měl podniknout další vyšetřovací aktivitu a to tím spíše, že incidentům měly být přítomné i nezlétlé děti účastníci - navrhovatelky b), c), kdy starší [redacted] by s ohledem na svůj věk (8 let) měla být schopna se k věci vyjádřit. Soud prvního stupně měl vyžádat policejní spis týkající se prověřování trestního oznámení učiněného navrhovatelkou a) dne [redacted] č. 1. 8 spisu), což rovněž nečinil. Také se mohl alespoň pokusit ověřit tvrzení navrhovatelky a) o silné ekonomické závislosti na odpůrci [operativní telefonickou výzvou navrhovatelce a) např. k předložení výpisů z účtu o pohybech na účtu apod. – tel. č. navrhovatelky a) je obsahem spisu].

Pokud za této situace dospěl soud prvního stupně k závěru, že navrhovatelka a) neosvědčila splnění podmínek pro nařízení předběžného opatření, jednalo se o rozhodnutí předsádné. Nedostatečná skutková zjištění soudu prvního stupně vyústila v nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, které neobsahuje dostatek důvodů k přezkoumání ve vztahu ke kritériím rozhodným dle § 402 odst. 1 z.ř.s.

Odvolací soud se neztotožňuje s názorem soudu prvního stupně o tom, že listina označená jako čestné prohlášení a podepsaná konkrétní osobou, má vyšší důkazní sílu pro účely rozhodnutí o návrhu na nařízení předběžného opatření, než úřední záznam sepsaný policejním orgánem o podání vysvětlení této osoby. Navrhovatelka a) v návrhu označila, že skutečností jí uváděné mohou dosvědčit kamarádky [redacted] a její matka, přičemž úřední záznamy, na kterých je zachyceno, co tyto osoby k věci uvedly Policii ČR, jsou součástí policejního spisu. Všechny potvrdily (být zprístupkovavaně), že jim navrhovatelka a) po dobu několika let popisovala chování, kterého se měl odpůrce vůči navrhovatelce a) dopoušet, přičemž jedna z nich viděla navrhovatelku s nateklou tváří po napadení odpůrce. Odvolatelé lze přisvědčit, že skutkový stav vyličený navrhovatelkou a) se obtížně osvědčuje, s ohledem na skutečnost, že násilnému jednání odpůrce vůči navrhovatelce a) neměl být nikdo jiný kromě nezl. navrhovatele b) a c) přítomen, kdy však právě zjištění názoru (vyslechnutí) nezl. navrhovatelky b) buď policejním orgánem, nebo orgánem soc. právní ochrany dětí může být pro rozhodnutí ve věci zásadní. Odvolací soud se rovněž plně ztotožňuje s názorem odvolatele, že růst intenzity násilí není aktuálně vnímán jako nezbytný znak domácího násilí.

Odvolací soud proto po konstatování, že tu jsou takové vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava, a že rozhodnutí není přezkoumatelné pro nedostatek důvodů, toto rozhodnutí dle § 219a odst. 1 písm. a), b) o.s.ř. zrušil a ve smyslu § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V něm soud prvního stupně, řádně v rámci přiměřené aplikace vyšetřovací zásady zjišťí skutkový stav tak, aby byla alespoň osvědčena kritéria rozhodná dle § 402 odst. 1 z.ř.s., a na tomto základě nově rozhodne o návrhu na nařízení předběžného opatření. Zejména si připojí spis Policie ČR (Městské ředitelství policie Brno, 4. oddělení obecné kriminality, sp. zn. [redacted] přihlédne k celému obsahu tohoto spisu, dále zjišťí, zda šetřením orgánu soc. právní ochrany dětí byly zjištěny nějaké skutečnosti nasvědčující násilnému jednání odpůrce vůči navrhovatelkám, příp. si opatří další důkazy, jejichž potřeba vyjde v řízení najevo.

V novém rozhodnutí neopomene rozhodnout i o nákladech řízení, včetně nákladů řízení před soudem odvolacím.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

V Brně dne

